

Beslut om förklarande av sjön Kollungeröd vatten med omgivande mark i Östra Orusts kommun som naturreservat

Sedan länsstyrelsen med stöd av 5 och 8 §§ naturvårdslagen 12.11.1964 meddelat förbud mot skogsavverkning och uppförande av byggnad inom ett skifte å fastigheterna Kollungeröd 1:14 och 1:17 i östra Orusts kommun till skydd för en å skiftet häckande hägerkoloni har länsstyrelsen i anslutning därtill väckt frågan om avsättande av sjön Kollungeröd vatten med omgivande mark som naturreservat. Med anledning härav har länsstyrelsen införskaffat följande utredning rörande områdets betydelse ur naturvårdssynpunkt

Filosofie studerandena Bo Bengtsson och Lars Lewander vid zoologiska institutionen vid Göteborgs universitet har under ledning av t f professorn Harry Bergqvist under tiden juni - december 1965 gjort en kvalitativ inventering av områdets fauna och flora. En särskild inventering av fågellivet i Kollungeröd vatten har utförts och redovisats av fil mag Olof Persson, Göteborg, i en 29.9.1965 dagtecknad utredning. Göteborgs universitets biologisk-geografiska sektionen, har i yttrande 14.4.1966 utlåtit sig om sjöns betydelse ur forskningssynpunkt. Två limnologiska utredningar har år 1967 verkställts av fil lic Gunnar Lysén, Göteborg.

Lantmätare Tore J A Pettersson och Folke Dahlander har på länsstyrelsens uppdrag år 1966 verkställt utredning angående områdets disposition samt avgivit förslag till zonindelning av området för naturvårdsändamål. Lantbruksingenjören Kurt Dahlgren vid A Anderssons Ingenjörbyrå AB, Vänersborg, har i en 14.5.1968 dagtecknad utredning redovisat eventuella markskador på grund av ur naturvårdssynpunkt föreslagen reglering av sjöns vattenstånd samt avgivit grunder för skadornas värdering. Dahlgren har sedermera även utrett hur en föreslagen reglering av sjöns vattenstånd skulle påverka befintliga dräneringssystem.

Genom resolution 28.3.1966 har länsstyrelsen med stöd av 11 § naturvårdslagen meddelat förbud mot att inom ett i ärendet närmare angivet område omfattande Kollungeröd vatten med omgivning utan länsstyrelsens tillstånd vidtaga vissa avgivna åtgärder som skulle strida mot planerade reservatföreskrifter. Sistnämnda förbud, vars giltighetstid var begränsad till 1.3.1969, har av länsstyrelsen samma dag förlängts att gälla tills vidare intill dess annorlunda förordnandes, dock längst till 12.11.1970.

Sammanträde med markägarna har av länsstyrelsen hållits 19.6.1966 varvid verkställda utredningar framlagts och förslag angående reservatföreskrifternas närmare utformning diskuterats.

Med stöd av 5 § naturvårdskungörelsen och 52 § första stycket naturvårdslagen har länsstyrelsen genom skrivelse 4.12.1966 förelagt berörda markägare att inom två månader från delfåendet av skrivelsen dels inkomma med eventuella erinringar mot att länsstyrelsen förklarade sjön Kollungeröd vatten med omgivande mark som naturreservat med föreslagna

reservatföreskrifter, dels - därest de önskade göra anspråk på ersättning eller fordra inlösen av fastighet - göra anmälan därom vid påföljd att de eljest förlorade sin talan.

Erinringar eller krav på intrångsansättning har inkommit från ett 20-tal av berörda markägare. Efter förhandlingar har länsstyrelsen därefter träffat avtal om reservatföreskrifternas innehåll samt om gottgörelse för intrång och värdeminskning med flertalet av de markägare inom reservatet som i laga tid framställt ersättningsanspråk.

Yttranden i ärendet har avgivits av dåvarande statens naturvårdsnämnd, svenska naturskyddsföreningen, Göteborgs universitet, naturvårdsrådet i länet samt kommunalnämnden i östra Orusts kommun,

Naturvårdsverket har i framställning 3.2.1970 till Kungl Maj:t hemställt att verket måtte bemyndigas att av anslaget Ersättningar vid bildande av naturreservat m m få disponera erforderliga medel, sammanlagt högst 220 000 kronor, för ersättning till markägare m m vid bildande av naturreservatet.

Kungl Maj:t har genom beslut 27.2.1970 lämnat det begärda bemyndigandet.

Av i ärendet gjorda utredningar framgår, att Kollungeröd vatten är Bohusläns främsta fågelsjö, att sjön har vetenskapligt värde ur ornitologisk och limnologisk synpunkt samt att den är av betydelse såsom studieobjekt för bl a de studerande vid Göteborgs universitet. Kollungeröd vatten med omgivningar rymmer även betydande landskapliga skönhetsvärden och måste med hänsyn till det anförda anses utgöra ett angeläget naturvårdsobjekt. På grund härav förklarar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen Kollungeröd vatten med däri belägna holmar samt sjöns närmaste omgivningar - i den omfattning som framgår av gränslinjemarkering å bilagda karta x) - som naturreservat.

x) Kartan överensstämmer med den karta som fogats till överenskommelser som träffats med flertalet markägare. Beträffande fastigheterna Vasseröd 1:2 och 1:3 har dock vissa gränsjusteringar vidtagits.

Området skall förvaltas och vårdas av skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

Reservatet skall så skötas att dess nuvarande karaktär i möjligaste mån bevaras.

För de olika områdena inom naturreservatet meddelar länsstyrelsen följande föreskrifter:

A Bestämmelser gällande sjön och dess avlopp samt den med mörkkgrön färg å närlagda karta utmärkta zonen (skyddszon)

1 För bibehållande av sjöns nuvarande vattenstånd skall genom förvaltarens försorg vidtagas de i A Anderssons Ingenjörbyrå AB 14.5.1968 dagtecknade utredning föreslagna åtgärder nämligen fördjupning av avloppet nedströms bergkanalen enligt profilritning och anordnande av en damm i bergkanalens uppströmsända enligt ritningar dock med den ändringen att dammbyggnadens krönhöjd skall vara +9.50. Inga andra åtgärder beträffande regleringen av sjöns avrinning får vidtagas. Förvaltaren skall även ombesörja den framtida

rensningen av den del av avloppet, som är belägen mellan Kollungeröds vatten och allmänna vägen. Vråländ - Långelanda söder om sjön Kollungeröd vatten (väg 770).

2 Förvaltaren skall till förhindrande av sjöns fortsatta igenväxning äga ombesörja regelbunden vasstäkt av de delar av sjön, där igenväxning visat sig påtaglig. Vasstäkt får påbörjas först efter den 15 juli.

3 All motorbåtstrafik i sjön är förbjuden med undantag för djurtransporter i motordriven pråm.

4 Det är tillåtet för endast strandägare och delägare i sjöns fiskevatten att för egen och familjens räkning ha roddbåt i sjön.

5 Fiske i sjön får endast utövas av delägare i sjöns fiskevatten och deras familjer.

6 Användande av kemiska bekämpningsmedel i sjön är förbjudet.

7 Det är förbjudet för andra än markägarna och delägare i sjöns fiskevatten, deras husfolk samt förvaltaren och av honom anlitad personal ävensom statlig och kommunal tjänsteman i tjänsteärende att under tiden 15.3. - 15.10 beträda sjön och skyddszonen. Dock får den med Rb å kartan betecknade badplatsen å Näs samt den från gårdsbyggnaderna å Näs till badplatsen ledande å kartan markerade stigen användas av dem som besöka badplatsen. Länsstyrelsen äger för forsknings- eller studieändamål lämna dispens från ovannämnda förbud.

8 Det är förbjudet att uppföra byggnad med undantag för byggnad för jordbrukets eller fiskets behov.

9 Det är förbjudet att anordna upplag annat än för jordbrukets eller skogsbrukets behov ävensom vidtaga tippning, fyllning eller liknande åtgärd.

10 Det är förbjudet att plantera skog å mark som nu ej är skogbevuxen. Till förhindrande av igenväxning inom skyddszonen skall förvaltaren äga vidtaga erforderliga röjningar.

B Bestämmelser gällande de med ljusgrön färg å närlagda karta utmärkta områdena

1 Det är förbjudet att uppföra byggnad med undantag för byggnad för jordbrukets behov. Å fastigheten Kollungeröd 1:14 må dock å fyra planerade tomtplatser vissa byggnader uppföras på sätt närmare framgår av en mellan länsstyrelsen och ägaren 14.10. och 22.10.1969 träffad överenskommelse.

2 Det är förbjudet att anordna upplag annat än för jordbrukets eller skogsbrukets behov ävensom vidtaga tippning, fyllning eller liknande åtgärd,

C Bestämmelser gällande de med gul färg å närlagda karta utmärkta områdena

- 1 Det är förbjudet att utan tillstånd av länsstyrelsen uppföra byggnad med undantag av byggnad för jordbrukets behov.
- 2 Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd plantera skog å områden som nu ej äro skogbevuxna.
- 3 Till förhindrande av igenväxande av de öppna områdena skall förvaltaren äga vidtaga erforderliga röjningar.
- 4 Det är förbjudet att å fastigheten Kollungeröd 1:14 avverka två magnifika träd - en dubbelbok och en ek - växande å plats som närmare angivits å en av arkitekten Einar Brattaas 18.9.1969 upprättad skiss. Det åligger förvaltaren att, därest så erfordras, företaga röjning kring nämnda träd.

D Bestämmelser gällande hela naturreservatet

- 1 Det är förbjudet att anlägga för allmänheten avsedd campingplats ävensom parkeringsplats. Dock skall förvaltaren äga att å med "P" å närlagda karta betecknat område anlägga parkeringsplats för den besökande allmänheten.
- 2 Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga ledning för telefon eller telegraf eller överförande av elektrisk kraft om ledningen erfordrar resande av mer än en stolpe. Förbudet utgör ej hinder för underhåll eller förnyelse av befintlig ledning.
- 3 Det är förbjudet för den besökande allmänheten att inom reservatet medföra hund, att campa och att använda transistorapparat.

E Bestämmelser rörande jakten inom reservatet

- 1 All jakt efter rovfågel och korp är förbjuden.
- 2 Inom sjön, skyddszonen och ett 50 m brett strandområde av den del av hemmanet Kollungeröd, som ej ingår i skyddszonen, är all jakt med undantag för älgjakt förbjuden under tiden 15.3 - 15.11, länsstyrelsen dock obetagen att lämna personliga tillstånd till skyddsjakt efter skadedjur såsom räva, mink och kråka.

Reservatet skall utmärkas med skyltar enligt anvisningar från statens naturvårdsnämnd. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text.

Klagan över detta beslut må föras hos Kungl Maj:t genom besvär, vilka vid äventyr av talans förlust skall ha inkommit till jordbruksdepartementet, om enskild part är klagande inom tre veckor och om klagan föres av menighet inom fem veckor från det klaganden fick del av beslutet. Besvären kan insändas med posten i betalt brev.

På länsstyrelsens vägnar

Erik Axelson

Carl-Otto Lindberg

P = parking

Rb = bad plots

$N =$ mätligt område = skyddszon

h : gult område = jordbankszon

R_5 = ljusgrönt område = stor, rekreationsområde

—, —, = gräns för reservatet

UUU = byggförbud inom detta område

